

6e

KOTITAIDE

(A)

—❧— 1902 —❧—

ENSIMÄINEN VUOSIKERTA

HELSINGISSÄ

J. SIMELIUKSEN PERILLISTEN KIRJAPAINO OSAKEYHTIÖ

1902

1902

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN

Kotitaidet

I * Helmikuu * 1902

OSASTO (A) HUONESISUSTUSTA JA TAJ- DETEOLLISUUTTA VARTEN * * * *

SITÄ KAAS-
TA KAARE-
MIJEN * *
JONKA JAA-
RELLAHSAN-
TO. * * *

TOIMIKUNNAN osaa ottavat: ~ ~ ~

Vainö ja Yrjö Blomstedt · Verner v. Es-
sen · Birger Federley · K. Kallio · Armas
Lindgren · Hj. Nyström · Usko Nyström ·
Vilho Penttilä · Eliel Saarinen · Anna Sabl-
stén · Magnus Schjerfbeck · Lars Sonck ·
Victor Sucksdorff · Louis Sparre · Helene
Wilenius ym. ym. ~ ~ ~ ~ ~

TOIMIKUNNAN: ~ ~ ~ ~ ~

Wladimirinkatu 1. * Huki 10-2. * Puhelin 644.
POSTIOSOITE: Suomen Teollisuuslehti. ~ ~ ~
TILAUSHINTA: 8 mk h:issä, 8 mk 50 p. ristisiteessä.

I V-KERTÄ.

Ensi numeron kofioi ja toimitti Vilho Penttilä.

SILMÄYS „KOTITAITEEN“ SYNTYYN.

otitaide versoili Suomen kodeissa jo muinaisuuden hämärinä aikoina ja vielä tänäkin päivänä tapaamme jäljet siitä — ei juuri sivistyksenvalon valkaisemilla asuinpaikoilla, vaan suomalaisen maaperän pimeimmillä sopukoilla — kaukana, kaukana Karjalan salomailla. Kokoelmamme, sekä historiallisten että kansantieteellisten, runsaat aarteet sitä todistelevat ja vielä tuoreimpina uusimmat, viimeisimmät tutkimukset niitä etemme heittelevät *).

Ne ovat jälkiä ajasta, jolloin ei vielä tehdastuotanto — tuo yhdeksänentoista vuosisadan julma painajainen — kahlehtinut itse näistä ihmiskästä. Silloin kansan mies itse veisteli kirvesvartensa tai jonkun muun tarvekalunsa ja talousesineensä niin mukavan muotoiseksi, niin tarkoitustaan vastaavaksi kuin käsi suinkin vaati ja muokkaili oman sisällisen kauneusvaatimuksensa pakosta sitä siksi, kunnes siitä sukeusi niin sulavan soma, että se häntä itseään täysin tyydytti. Koruleikkauksilla hän sen vielä „kirjaili“ aina makunsa mukaisesti. Ja kun se sitte valmistui, niin ihaili hän sitä; hän tiesi sen omaksi luomakseen ja siinä näkyi hänen oman persoonallisuutensa kuva, oma makunsa ja individualisuutensa. Se oli pieni „taideteos“ — se oli kotitaidetta.

Näin menetteli myöskin kansan nainen. Esiliinaansa kutoi hän ne koru-„kirjat“ oman mielikuvitteensa mukaisesti ja vuode-ryijyihin pisteli hän semmoiset värilangat, jotka maku-aistiansa ja kauneusvaatimustansa tyydyttivät.

Kun ajattelemme näin syntyneillä esi-neillä sisustettuja koteja ja vertaamme niitä nykyajan tehdastavaroilla täytettyihin, niin mikä erotuksen räikeys kodikkuudessa, viehättäväisyydessä, lämpimyydessä.

Menneen aikamme tyylejä (renässansia, gotiikkia, empiiriä, rococoota y. m.) sanotaan siksi kuluneen vuosisatamme tyranniaksi, joka on armotta määrällyt minkä ankarain rajaviivain sisälle muotojen täytyy taipua, huolimatta käytännön vaatimuksista, huolimatta järjen laeista ja siitä sitte lie johtanut se tehdasmaisuus, se konemainen leima, joka on tehnyt kuonekalumme niin kankean kuolleiksi ja koruesineemme niin kylmiksi.

Älköön tässä kuitenkaan ajateltako etteikö ehjän taiteellisen kokonaisuuden eri osilta aina vaadittaisi tyyliä ja tyylin yhdenmukaisuutta, mutta olkoon kullakin ajalla oma tulkitsemismuotonsa, oma tyylinsä.

Niin perinpohjaisen mullistuksen ja uudistuksen tarpeessa olevana pitää jo monen edeltäjänsä herättämänä ja innostamana saksalainen *Obrist* umpeen menneen vuosisadan makua ja taidesuuntaa, että hän tuolla raamatullisella totuuden vertauksella huudahtaa: „Ellette tule niinkuin lapset, niin ette saata sisälle päästä luovien taiteiden valtakuntaan.“

Uusi herätys on kyllä meilläkin jo viimeisimpinä vuosina ollut havaittavissa, vieläpä ilohuttavassakin muodossa, mutta se on vielä harvinaisuutena, vain jonkun omana; nyt sitä on jo levitettävä kansan kaikkiin kerroksiin — siinä Kotitaiteen tehtävä.

Kauan olikin jo kytenyt asianharrastajissa halu saada syntymään aikakauslehti, joka ajaisi uudesti syntyneen taideteollisuuden, kotitaiteen sekä samalla käsityötaidon ja piirustusopin kohottamisen asiaa. Kesällä 1900 oli tällainen kysymys julkisen keskustelunkin alaisena täällä pidetyssä käsitöitten harrastajain kokouksessa. Arkkitehti Yrjö Blomstedt sen viritti ja yleisesti hänen tekemäänsä ehdotusta asian perille viemiseksi kannatettiin. Päätettiin perustaa „Käsityö- ja piirustuslehti“. — Sen valmistuminen ja ilmestyminen syystä ja toisesta kuitenkin yhä lykkäytyi.

Kun sitte Suomen Teollisuuslehden toimitus viime syksynä päätti ruveta antamaan erityistä T-lehden ala-osastona ilmestyvää julkaisua etusijassa puusepille, syntyi kysymys näitten molempain aikeitten yhdistämisestä, josta oli seurauksena „Kotitaiteen“ synty.

Kotitaide ilmestyy kerran kuussa 4-taitteitteen painoarkin kokoisena, vuoroin A-vuoroin B-osastona, sisältäen vuoden kuluessa vähintään 20 kuvallista erikois-liitettä, jotka miltei kaikki kuuluvat A-osastoon.

B-osasto tulee tarkoittamaan etusijassa käsityötaidon ja piirustuksen opetuksen elähyttämistä ja ohjailua taideteollisuus-, oppi-, kansa-, maanviljelys-, kutoma-, y. m. -kouluissa sekä seminaareissa ja kansanopistoissa kuin myöskin yksityiskodeissa.

B-osastoa voitaneet myöskin erityisesti tilata kunnes sen ensimmäinen näyte on ilmestynyt ja lähempi selonteko sen toimittamisesta y. m. annettu.

Kotitaiteen jokunen numero tulee erityisesti tarkoittamaan myöskin maalaisrahvaan tarpeita ja yleensä kaikkein yksinkertaisempiäkin asioita.

Vuoden lopulla on tarkoitus sitäpaitsi toimittaa edellisestä koottu vihkonen lyhennetyllä ruotsalaisella tekstillä.

V. P.

*) Silmäile kirjoitusta kuvineen *Karjalaisesta kotitaideteesta* toisessa paikassa tätä lehteä.

VÄHÄN KAAKELIUUNEISTA.

Hämmästyksellä huomaa todeksi sen seikan, että yleensä meidän pohjoisissa kodeissamme ei ainoastaan ole sängen vähän hyväksi käytetty tulisijojen tuottamaa kodikkaisuuden lisäämiskykyä, vaan että myöskin tällä on usein karkoitettu kaikki kodin ja viehätyksen tunne. Kaakeliuuni on meidän tyyssä ilmastossamme yksi sen herttaisen miellyttäväisyystunnelman, jota kodikkaisuudeksi kutsutaan, välttämättömmimpiä ehtoja, voidaan sanoa että se on huoneittemme välttämättömin huonekalu, milloin tämä sana otetaan laajimmassa merkityksessään, eikä vain ilmaisemassa näitä muutettavia sohvia, tuoleja ja divanipöytiä, jotka määrääjain joka vuosi aaltoilevat edestakaisin hyyrykasarmien yksitoikkoisten suurempien tahi pienempien kammioiden välillä.

Suuremman osan kaupungeissa asuvista ihmisistä on toistaiseksi asuttava tahtoen tahi tahtomattaan taloissa ja asumuksissa, joissa oman kodin tunne aina on rajoitettua, relatiivista. Jotta jokainen voisi saada suurimman mahdollisen värähdyksen tuosta tunteesta, ei ainakaan huoneitten sisustus ja koristus saa asettaa vaikeita esteitä tielle.] Epäiltämätöntä on että asuinhuoneustot taloissamme ovat tähän saakka koristetut vähääkään ottamatta huomioon vuokralaisen omaa makua ja mieltä, jättämättä tilaisuutta niitten kehitykselle. Sisäkoristelu tapahtuu joko johonkin erityiseen tyyliin, tahi arkkitehdin, rakentajan jopa urakoitsijankin maun ja määräysten mukaan ja vuokralaisraukan huonekalut, jotka 9 tapauksessa 10:stä eivät ole lainkaan sopu-soinnussa sen huoneen kanssa, mitä ne pannaan koristamaan ja tekemään asuttavaksi

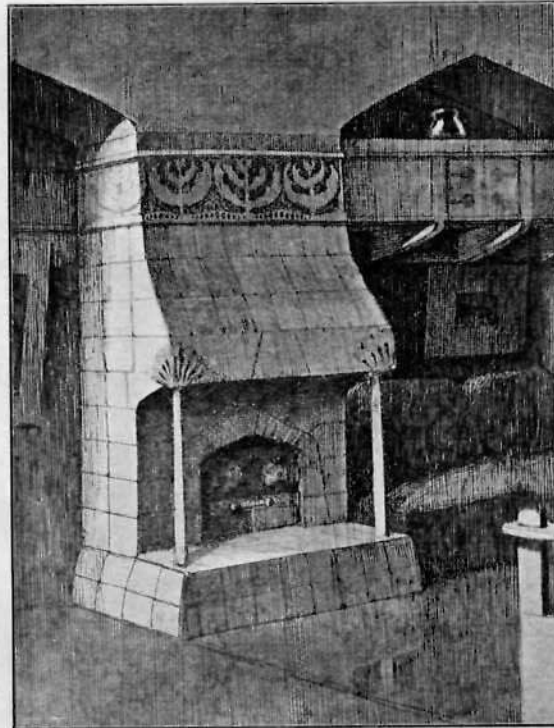
ja miellyttäväksi, saavat sopia miten parhaiten voivat, olla kankeasti järjestettyinä ja näyttää lainatuilta ja kömpelöiltä. Huoneen sekä plastillisen että pintakoristelun tulee olla niin vähäisen ja neutraalisen kuin suinkin, jotta jokainen hyyryläinen saisi niin vapaasti kuin mahdollista muodostaa oman individuaalisen miliöönsä ja tehdä kuvitelun „omasta kodista“ niin vahvaksi, ja puoleensa houkuttelevaksi kuin suinkin. Kaakeliuunit muodos-tavat talon sisustuksissa sen osan, joka silmiinpistävän paikkansa ja suhteellisesti suurten mittojensa perustuksella voimakkaimmin voi vastustaa oman kodin kuvaa tahi sitä ylentää ja kannattaa.

Suuria virheitä ja erehdyksiä on tässä suhteessa tehty kaakeliuunien valmistuksessa kun on usein tahdottu tulisijoistamme tehdä joko monumentteja, temppelifasaadeja, kunniaortteja, tavallisesti kuormitettuina puuveistoksen alalta lainatuilla koristeilla ja muotokuvilla, tahi kömpelyydestään vastenmieli-

siä mukailuja vanhettuneista tyyleistä, joiden miellyttäväisyys johtuu hienon hienosta soreudesta tahi suloisesta oikullisuudesta ja keveydestä. Kaikki tämä huolimatta ensiksi aineesta ja toiseksi niistä huonekaluista ja esineistä, jotka ovat tuomitut alistumaan tämän mahtavan majolika- ja muitten kaikenväristen ornamenttien ja muotokuvien sekamelskan alle. Vaihtelu tähän koriste- ja värikirjavuuteen luultiin siten löydetyn niiden valkoisten kaakeliuunien täydellisessä värittömyydessä ja kankeudessa, joiden valmistuksessa teh-

tailijain suurimpana harrastuksena ja huolella on ollut saada niin valkoinen, niin virheetön, niin eloton väri kuin suinkin.

Vanhemmissa kaakeliuuneissa esiintyy

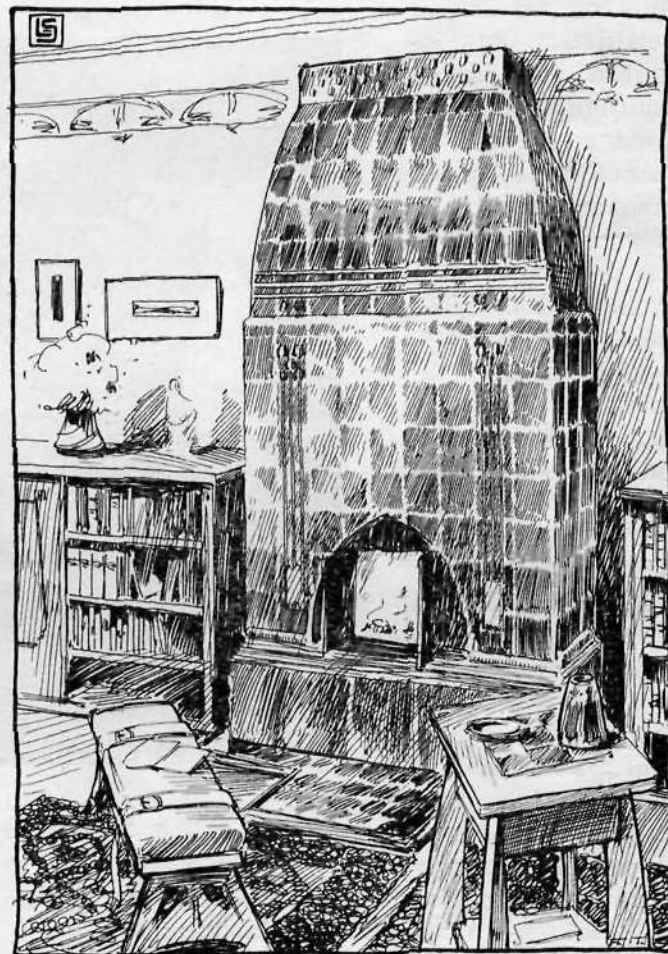

Kaakeliuuni, piirt. ELIEL SAARINEN.
Viih. Andsténin tehtaan valmistama.

tämä vika harvoin. Nämät ovat useimmiten yksivärisiä, liekehtivine, vilkkaasti vaikuttavine vivahduksineen ja säästävasti ornameenteilla koristettuja. Tahi myös ovat ne lämpimän kellertävän tahi lempeän siniharmaan valkoisia yksi- tahi korkeintain kaksivärisine koristuksineen. Teknillisten keinojen täydellisyminen on tällä niinkuin kaikilla teollisuuden aloilla, missä kauneusvaatimuksilla on jonkunlainen sanavalta, saattanut tehtailijain ja yleisön päät pyörälle ja on, kun on voitu polkuhinnasta matkia kaikkia renässansin ja muiden vanhentuneiden tyylien ornamentaarteita, ahdettu kaikki niillä täyteen ilman erotusta, ilman makua, ilman tunnetta. Tätä valaistaksemme pyydämme lukijan miellesään kuvittelemaan noita turhuuden ja mauttomuuden triumfeja oikein „hienon“ rococo-kaakeliuunin muodossa, jonka pinnalla vaaleanpunaiset, vaaleansiniset, vaaleankeltaiset ja muut vaaleavivahdukset vuorottelevat ja joka on levoton kokoumus n. k. rococo-ornamenteista, joissa lasituksen raskaasti luokseva aines on peittänyt ja rumentanut mainitun tyylin hienon hienojen kiemuroiden ja mutkien kaukaisen yhtäläisyyden. Tahi katsokaamme „renässansi“-kaakeliuunia raskaine ja kookkaine yläosineen, sen koko pinta repeltynä kuhmuilla, syvennyksillä, sorvausjäljittelyillä, ihmispäillä, kuvapatsailla, aseilla, hedelmillä, metsänriistalla -- sanalla sanoen kaikella mitä mielikuvittomat aivot ovat voineet löytää saksalaisista „mapeista“, ja yhdistää mauttomaksi kummitukseksi. Jos lisäämme tähän yhä pienentyvät tulisijan aukot, jotka vievät oikkusasti vaihtelevan liekin kiemurtelulta sen elähyttävän ja ihastuttavan vaikutuksen ja hehkun viehättävän värileikin, huomaamme että tuollainen laitos ei ole apuna antamassa meidän väliaikaisille kodeillemme sitä rauhan, levon, lämmittävän sydämmellisyyden ja virkistävän erottautumisen leimaa, mitkä ominaisuudet ovat oman yksityisasunnon viehättäviä ja puoleensavetäviä suloja.

Reaktioni, taiteentarve, vaatimus terveen järjen käyttämisestä aineeseen nähden ja sopusointuinen sopeutuminen ympäristöön ovat kaakeliuuniteollisuuden alalla niinkuin muillakin tämän sukuisilla aloilla alkaneet kiristää tehtailijoita ja kaakeliuunin nykyaikaisessa rakennuksessa täytyy, ollessaan siirtymäkohtana, arkkiteh-

tuurista huonekalustoon, vaihtaa entiset kauneudettomat ja mielikuvituksettomat muotonsa uusiin yksinkeratisempiin, jotka paremmin sopivat sille paikalle mikä sen on kodissa täytettävä. Vanhojen kaikenlaisen plagiaattiin nojautuvien mallien ja värien, jotka tähän saakka ovat olleet ideaaleja, täytyy myöskin kaiken vanhettuneen ja sairaan mukana väistyä noiden raittiiden tuulahdusten tieltä, jotka puhdistavat ilman niitten tyynien lätkköjen ympärillä, joihin ihmishengen taiteellinen luomiskyky on vaipunut voimattomuudessaan ja vetelyydessään. Arkkitehtuurille on tullut nyt tehtävä valmistaa uusi tila ja uusi temmellyspaikka kaunotaitteiden nuortuneelle elinvoimalle. Se saa jälleen vuosisadan kestäneen levon perästä vahvistuneena ja nuortuneena ottaa käsiinsä taiteiden äidin osan johtakseen niitä ja antaa niille tilaisuuden voimakkaasti kehittyen uudelleen kukoistaa ja nostattaa taiteen ja hienostumisen tunnetta. Suomi on tässä suhteessa kiitollisuuden velassa uudelle arkkitehtipolvelle, joka tosiuskon innolla, voitonvarmuudella on antanut uuden leiman etupäässä maan pääkaupungille ja suonut si-

Jokapäiväishuoneen kaakeli-uuni.
Viuh. Andsténin tehdasta varten piirt. LOUIS SPARRE.

jan tämänaikaiselle suomalaiselle arkkitehtuurille muitten suurimpien maitten, uudesti syntyneen rakennustaiteen rinnalla. Heränneinä uusien virtauksien kohinasta, on myöskin osa tehtailijoita ja teollisuuden harjoittajia liittynyt uuteen liikkeeseen ja tässä suhteessa saamme merkitä ilahuttavia ilmiöitä toisen toisensa jälkeen. Sillä taideteollisuuden alalla, jota olen lyhyesti koettanut tässä valaista, on ensimmäiset tehokkaat askeleet

ottanut Osakeyhtiö Iris ja toiminimi W. Andstén, jonka viimeisen mallikokoelmasta olemme olleet tilaisuudessa ottamaan originaalit tässä kuvattuihin kaakeliuuneihin. Kolme näistä alkuperäisistä on tehnyt arkkitehti E. Saarinen ja lukija on helposti näistä piirrustuksista huomaava ne ajatukset käytännöllisesti toteutettuina, joita olen tässä lausunut kotiemme turvallisimmasta ja varimmasta ystävistä.

L. Sparre.

KARJALAISTA KOTITAIDETTA.

Jokaisella kansalla on tahi ainakin on ollut omia individuaalisia muotoja sellaisillakin elämän aloilla kuin puvut ja rakennukset ovat. Mitä alkuperäisemmällä ja muista vieraista vaikutteista erillisempänä kansa elää, sitä enemmän omia, muista eroavia ovat u.v. sillä nuo ulkonaiset kansanhengen ilmennysmuodot, kun

taas toiselta puolen kansalta, joka on pitemmän ajan ollut muitten vierassukuisten kanssa vuorovaikutuksessa, on vaikea löytää sellaista, josta voisi sanoa että tuo on sen hengen tuottama.

Aivan alullaan on meillä vielä se kansatieteellisen tutkimuksen haara, joka harrastuksensa esineeksi on ottanut kansan hengen ilmenemismuodon yllämainituissa ulkonaisissa seikoissa, puvuissa ja rakennuksissa. On vasta viime vuosien kuluessa ilmestynyt tutkimusten esikoiset (puvuista tohtori Schwindtin „Suomalaisia koristeita I. Ompelukoristeita“, tohtori Axel O. Heikelin „Kansatieteellisiä tutkimuksia suomalaisten kansakuntain asumaaloilta II. Mordvalaisten pukuja ja kuoseja“. Ensi osan tässä muodostaa hänen tutkimuksensa „rakennuksista tseremisseillä, mordvalaisilla, virolaisilla ja suomalaisilla“). — On luonnollista, että tutkijamme ovat mieluummin työvainiokseen ottaneet jonkun muun Suomen heimon kuin Suomen niemellä asuvan, koska tältä viimeksi mainitulta on länsimainen kulttuuri ennättänyt pitkällä vaikutusajallaan hioa sangen paljon pois siitä mikä sillä on kysymyksenalaisissa ollut ominaista ja sijaan tuoda vierasta, kun taas muut heimot ovat säilyttäneet paljon alkuperäistään, koska eivät ole joutuneet tuon kaikkea tasoittavan „kosmopoliittisen herran“, kulttuurin alle*).

Suomen muinaismuistoyhdistyksen toimesta on tarkasti tutkittu kansanomaisia rakennuksia ja niissä esiintyviä koristemuotoja Venäjän-Karjalassa. Tutkijoista ensimmäiset

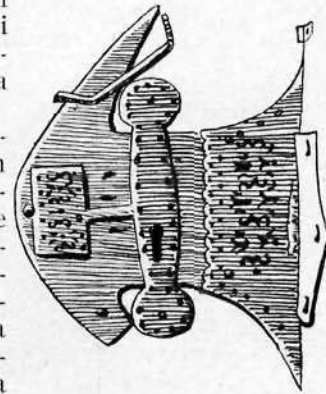
arkkitehdit Yrjö Blomstedt ja Victor Sucksdorff ovat julaisseet matkansa tulokset viime vuonna painosta ilmestyneessä laajassa teoksessa; „Karjalaisia rakennuksia ja koristemuotoja“. Näiden tutkimusten jatkajina oli allekirjoittanut toveriensa polyteknikkojen maisteri A. Tavastjernan ja Uno Uilbergin kanssa viime kesänä ja sillä matkalla on myötäliitetyt kuvat piirretyt.

* * *

Liiaksi asioiden ihantelemista olisi mielestäni se, jos uskoisi karjalaisesta rakennuskompleksista kokonaisuudessaan saatavan sen muodon, mihin perustuen voisimme luoda oman suomalaisen arkkitehtuurin. Mutta ylenpalttista hyljeksimistä ja halveksimistä osoitaisi taas toiselta puolen se ellemme huomaisi sitä hyvää mitä se tarjoaa erikoisosiansa käsittelyssä.

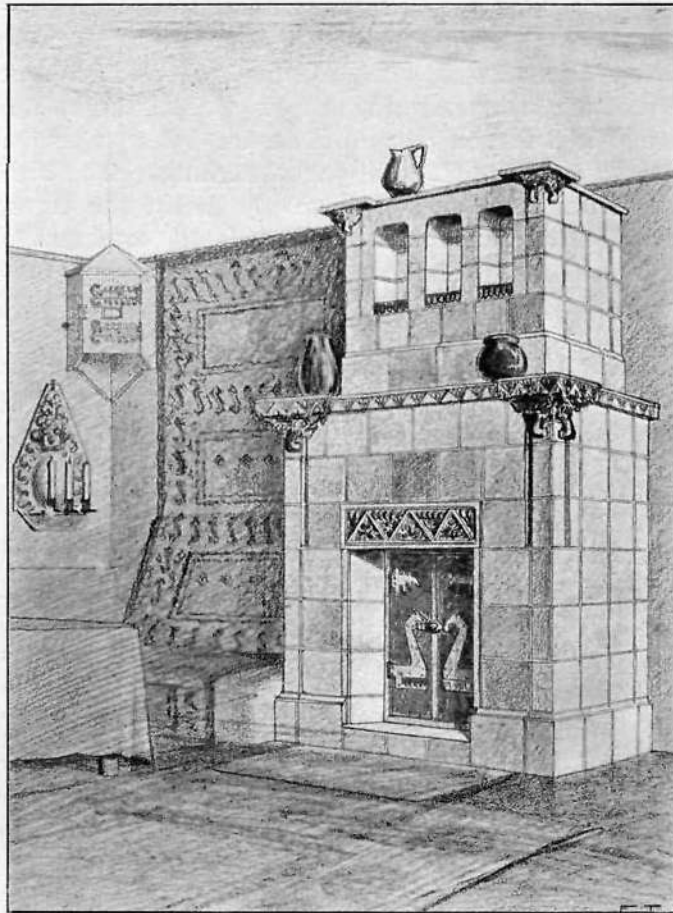
Tässä emme ole tilaisuudessa tarkastamaan karjalaisen rakennuksen hyvyksistä muita kuin „ambarien“ s. o. aittojen ovissa käytettyjä suuria rautaisia lukkolevyjä ja siten taloissa tavattavista huonekaluista tärkeimpiä ja oikeastaan ainuita, nim. pöytiä ja tuoleja.

Ajatelkaamme puuharmaata ovea, jonka mitat eivät paljon nouse yli 70 X 100 sm, ja siinä avainlappuna tummanruskeaa ruostunutta rautalevyä, jonka mitat taas eivät ole paljoa alle 30 à 40 sm pitkin ja poikin, niin me huomaamme miten näkösiä nämät ovien koristeet ovat. Yhtä sopusointuisan kauniita kuin nuo ovet ovat, yhtä siroja kuvituksineen, „kirjauksineen“ ovat myöskin niiden lukkolevyt, joiden päämuotona olemme valmiit pitämään tässä kuvattujen tapaisia, sotatapparoita muistuttavia.

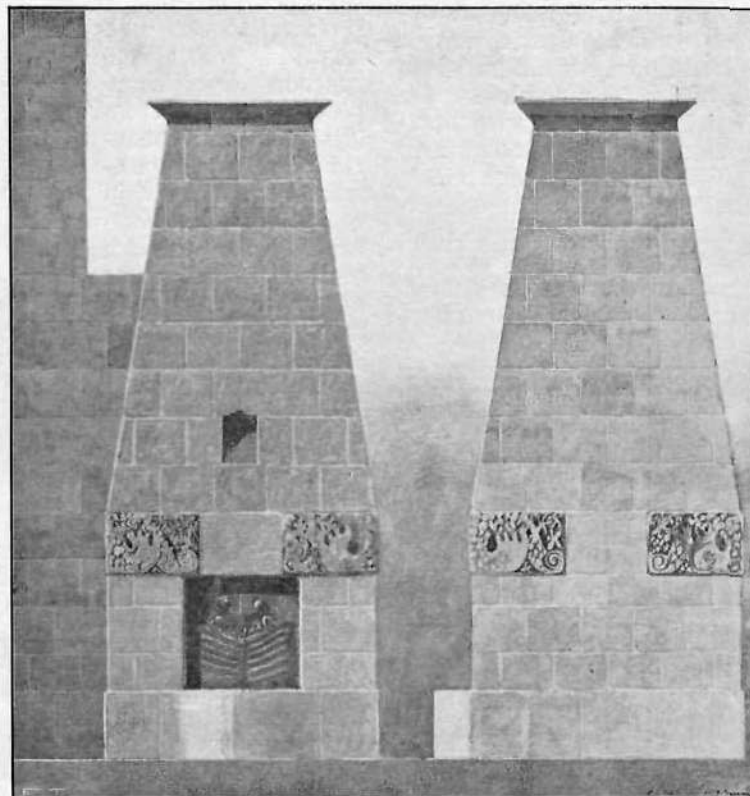
Runsaasti kirjailtu lukkolevy. Piirt. J. Kekkonen.

*) Poikkeuksena yllämainitusta on maisteri J. Alion „Ulkoenerakennuksista Lopella“.

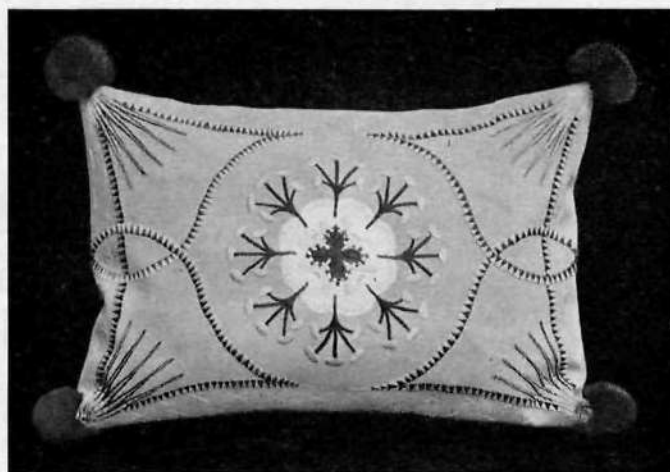
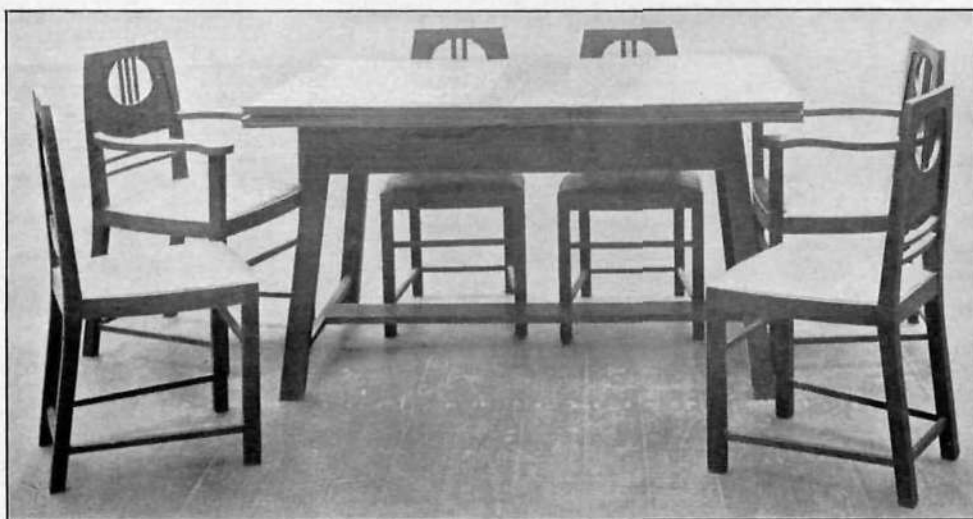
KAAKELIUUNIA.

Piirt. ELIEL SAARINEN.

Wilh. Andsténin tehtaan valmistamia.

RUOKAHUONEEN
KALUSTO: ASTIA-
KAAPPI, PÖYTÄ
ja TUOLIA
Piirtänyt HJAL-
MAR NYSTRÖM.
Hietalahden Osake-
yhtiön valmistamia.

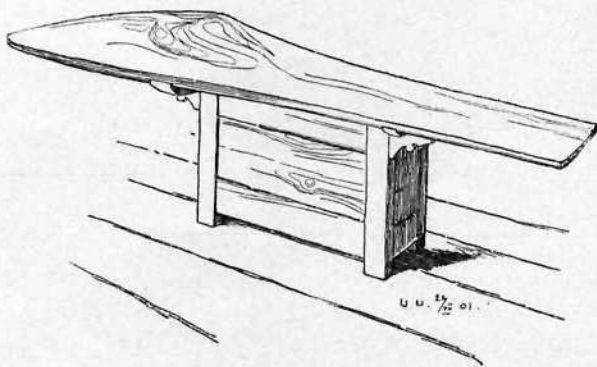
SOHVATYÖNY.

ANNA SAHLSTENIN
piirtämä ja valmistama.

Niissä käytetyt „kirjat“ s. o. koristukset ovat yhtä monia ja muodoiltaan samoja kuin karjalaisten ompelukuoseissa, etenkin heidän „käspaikoissaan“ s. o. pyhinliinoisaan tavattavat. Luonnollista on, että koristusmuodot ovat sopeutuneet sen aineen mukaan, mihin ne ovat laaditut: rautaan tehdään yksinkertaisemmin, kankaalle rikkaammin koristeltuina. Raudan luonteelle sopiva koristelutapa on tässä kuvatuissakin nähtävä „reikäpilkuttaminen“; se on helppotekoista mutta vaikuttavaa.

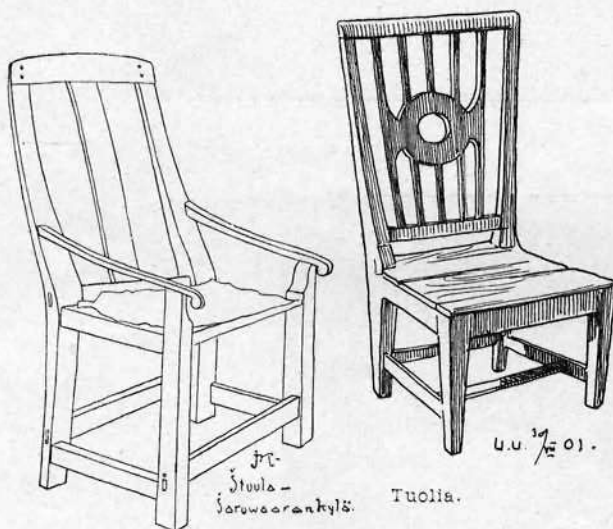
Enempää ei tarvitse niiden kauneutta kiittää, ne itse puhuvat puolestaan.

* * *

Pöytä, päällyselevy yhdestä puusta.
Piirt. U. Ullberg.

Huonekalujensa moninaisuudella ei karjalainen asumus upeile. „Pertin“ istumina ovat pitkät, seiniä myöten kulkevat penkit jotka eivät ole mainittavamman merkittäviä.

Piirt. J. Kekkonen ja U. Ullberg.

muussa kuin siinä että joskus niiden leveys on hämmästyttävän suuri, vaikka ovatkin yhdestä puusta veistetyt. Melkein päin näköä on silmunnäköisempi huonekalu on pöytä, jonka

valmistukseen useasti on uhrattu paljon huolta ja tuuminkia, jotta siitä saataisiin sellainen että se täysin tyydyttäisi sen vaatimukset, joita sille asetetaan, talon arvokkaimpana kappaleena.

Myötäliitetty kuva osoittaa, miten tällaisen pöydän päällyselevy monesti tehdään aivan yhdestä puusta ja säilytetään sillä se muoto mikä puulla on ollut; niinkuin näemme levonee se toisesta päästään sangen hauskaasti. — Tavallisimmin ne ovat 4 jalalla seisovia, joko niin että jalat kulkevat permantoon saakka tahi siten että molemmalla pitkällä sivulla ne nojaavat lattialla makavaan suksesta nähtävästi saatuun aluspuuhun. Silloin tällöin tarpeellinen pöydän siirtely lieenee alkuaikana tuon „suksen“ asettamiseen.

* * *

„Gornitshan“ s. o. pertin taakse sijoitetun vieraskamarin „möblemangiin“ kuuluvat ne tuolit, jotka tähän on kuvattu. Ne puhuvat omasta puolestaan tarpeeksi selvään sen asian eduksi, johon jo edellä olen viitannut, että nim. jos jotakin karjalaisilta tahdomme oppia, niin ennen kaikkea meidän on tarkattava mitä muotokauneutta he voivat meille tarjota pienempien kappalten käsittelyssä.

Jalmari Kekkonen.

Pöytä.
Piirt. U. Ullberg.

RYHMÄKUVA SUOMEN KÄSITYÖN YSTÄVÄIN TÖISTÄ.

uvaliitteelle III painettua viehättävää interiööriä olemme nimittäneet tuolla nimellä. Se oli viime vuoden joulunäyttelynä mainitun yhdistyksen huoneustossa kauppatorin kulmassa ja antaa hyvän kuvan siitä, mitä meilläkin huonesisustusosalalla taidetunten ohjailema naiskäsi kykenee aikaan saamaan.

Tuskinpa keltään taiteen ystävältämme on voinut jäädä huomaamatta se ilahuttava edistys, millä Suomen käsityönystävät-niminen yhdistys on raivanut tietä kotiemme sisustamiseksi tositaiteelliseen ja ajan vaatimuksia vastaavaan suuntaan. Käsityönystävät ne olivat jotka ensimmäisinä herättivät harrastusta vanhoihin suomalaisiin kuoseihin ja saattelivat niitä käytettävään kuntoon uusaikaisissa kodeissa niinhyvin ompelu- kuin varsinkin kutomatoina. Käsityönystävät ne ensimmäisinä panivat toimeen kilpailuja kansallisen tyylin mukaisten huonekalujen aikaansaamiseksi, joissa ja joitten yhteydessä sitte luonnollisesti voitaisi yhteensulavammin käyttää noita suomalaisia kudontakuoseja. Ja käsityönystävät ne ensimmäisinä meillä myöskin näkivät ettei eheän huonesisustuksen kutoumuksia eikä neulomuksia saada aistikkain — taiteelliseksi ilman tositaiteilijain apua, ettei käsityötaito voi kohota jokapäiväisyyttä korkeammalle ilman molemmin puolista vuorovaikutusta. Niinpä taiteilijaimme etevimmät ovat jo kauvan tehneet työtä käsityönystävain palveluksessa; nimet Gallén, Sparre, Blomstedt y. m. jäänevät tuskin koskaan kuulumatta kun käsityönystävain töistä milloin mainitaankin.

Paraimman palkkion työnsä tuloksista saavutti tämä yhdistys viimein Pariisiin maailmannäyttelyssä. Kustannuksia säästämättä esiintyi se tuolla maailman pääkaupungissa tavalla, joka tuotti kunniaa maallemme ja kansallemme. Sitä todistavat kyliksi ne useat arvostelut ja varsinkin monelta taholta tulleet ulkomaiset tilaukset käsityönystävain töille.

V. P.

Selvitykseksi edellä manittuun kuvaryhmään kuvaliitteellä III olemme myymälän johtajattaren ystävällisellä välityksellä saaneet seuraavan selonteon:

Oviverho oikealla puolella, johon piirustuksen on tehnyt rouva Helene Wilenius, on harmaan viheriäistä villakanavaa, ommeltu villalangoilla. Lehdet ovat vaalean harmaan vihreät, marjat korean punaset, ketut punasen ruskeat ja pohja aivan tumman vihreä.

Kuvakudonta, gobeliini, V. Blomstedtin piirustuksen mukaan tehty, on keskellä ylinnä. Värit ovat jotenkin luonnon mukaan. Loimena on pumpulilankaa, kuteena villaa.

Pöydällä V. Blomstedtin piirustuksen mukaan tehty pöytäliina on tumman viheriäiselle villakankaalle (boj), ommeltu ohuella saman värisellä silkillä.

KOTITAIDE I.

Pöydällä V. Blomstedtin tyynty valkasemattomalla, karkealla pellavakankaalla, ommeltu viheriäisellä ja ruskealla silkillä.

Tyynty pöydän edessä (tumma), rouva E. Stadius'en tekemä, on ommeltu villakanavalle villalangoilla (n. s. imiteerattua gobeliinia); pohja aivan tumman sinisen-vihreä, lehdet ruskeanvihreät, kukkien terälehdet harmaan valkeat ja emiö ruskea.

Tyynty pöydän edessä (vaalea), neiti L. Palmgrenin tekemä, on myöskin villakanavalle villalangoilla ommeltu (im. gob.); pohja on harmaan valkea. kukat korean punaset, mustalla reunustetut, lehdet sinisen vihreät, varret ruskeanvihreät.

Nojatuoliryijyn, A. Gallénin piirtämä, keskiosa (ruudut) jotenkin vaalean viheriäiset ja tumman ruskeat; pohja reunuksessa harmaansinistä; kukissa samat värit kuin ruuduissa paitsi heteet keltaiset.

Tyynty nojatuolin edessä (tumma), A. Haartmanin piirustama, on myöskin imiteerattua gobeliinia (villaa); pohja on mustanvihreä, lehdet sinisenvihreät ja kukat viheriäisen valkoiset.

Tyynty nojatuolin edessä (vaalea) on kreivitär E. Sparren piirtämä. Pohjana on vaalean-viheriäistä verkkaa; aplikatsioni kellervän-valkeata verkkaa; ommel viheriäistä silkkiä, keskipiste keltaista silkkiä; aplikatsioni kiinniommettu valkoisella silkillä.

Pienemmän tuolin päätlys on rouva Helena Wilenius'en piirustuksen mukaan tehtyä kuvakudontaa valkeilla ja sinisillä (2 väriä) liinalangoilla.

Tyynty seinällä, kreivitär E. Sparren tekemä. Pohja koreata, kellevän viheriäistä filttiä, keskus kellervän-valkojata verkkaa, ommel korean punaista liinalankaa, osaksi myöskin viheriäistä.

ANNA SAHLSTÉNIN TYYNY

sivulla 7.

Pohja on vaalean harmaa, maneetti (kehä keskellä) vaalean sinipunertava; keskus ruskea ja keltainen, ulkonevat lonkerot vaaleankeltaiset; kulma-tupsut ja säteet kulmista siniset, nauhan kaltainen koristus sininen ja viheriäinen.

ENSIMMÄISEN NUMERON SISÄLLYS.

SILMÄYS „KOTITAITEEN“ SYNTYYN, V. P.
VÄHÄN KAAKELIUNEISTA, Louis Sparre.
KARJALAISTA KOTITAIDETTA, Jalmari Kekkonen.
RYHMÄKUVA SUOMEN KÄSITYÖNYSTÄYÄIN TÖISTÄ, V. P.

KUVITUS: Kuvallisia liitteitä:

I, II KAKSI SOHVAA, TOINEN OSAKSI NAHALLA PÄÄLLYSTETTY, NOJATUOLI, OSAKSI NAHALLA PÄÄLLYSTETTY JA TAVALLISIA TUOLIA, Usko Nyström—Petrelius—Penttilän piirustusten mukaan.

III RYHMÄKUVA SUOMEN KÄSITYÖNYSTÄVÄIN TÖISTÄ, valokuvan mukaan.

OTSIKKOKUVA „KOTITAIDE“, Eliel Saarisen piirroksen mukaan.

KOLME KAAKELI-UUNIA, Eliel Saarisen piirr. mukaan.

KAAKELI-UUNI, Louis Sparren piirr. mukanaan.

6 KUVAA, U. Ullbergin ja J. Kekkonen kynäpiirr. mukaan kirjoitukseen „Karjalaista kotitaidetta“.

RUOKASALIN KALUSTO: ASTIAKAAPPI, PÖYTÄ JA TUOLIA, valokuvien muk., Hjalmar Nyströmin sommittelemia.

SOHVATYÖNY, valokuvan muk., piirt. ja valmistanut Anna Sahlstén.

ALKUKIRJAIMIA Y. M. KUVIA, kirjoituksiin Verner v. Essenin piirr. mukaan.
y. m., y. m., y. m.

ASIAMIEHIÄ

levittämään Kotitaidetta halutaan kaikkialla ympäri maata. Niinhyvin kaupunkilaisten kuin kansanmiesten keskuuteen levitettäköön Kotitaidetta, kaikkialle, missä harrastetaan unohdukseen jääneitten puhdetöitten, mieltä virkistäväin kotiaskarten ja käsistöitten uudelleen eloon elvyttämistä eheän ja todellisen kotisisustuksen aikaansaamista sekä, hyvän maun ja taiteellisen hengen virkistämistä.

Älköön sitä yhteenkään oppilaitokseen jätettäkö tilaamatta. Toivomme erittäinkin että kansakoulujen ja käsistöitten opettajat, paitsi S. Teollisuuslehden jo toimivia asiamiehiä, välittäisivät Kotitaitteen tilauksia. Joka 6:s numero tulee asiamiehille ilmaiseksi eli 20% alennus tilauksen nettohinnasta.

HOUM! Jos joku niistä arv. kansalaisista, jolle tätä näytenumeroa lähettämme nähtäväksi, ei haluaisi itse ottaa tilauksia välittääksensä, niin pyydämme kehoittamaan tähän toimeen jotain toista sopivaa henkilöä.

Kotitaitteen tilaushinta on 8 mk. 50 p:ää ristisiteessä lähetettynä.

Osote: Suomen Teollisuuslehden Kotitaidete, Helsinki.

RAKENTAJA,

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN RAKENNUSOSASTO ARKKITEHTUURIA JA KÄYTÄNNÖLLISTÄ RAKENNUSOPPIA VARTEN ilmoitetaan täten erikoisesti tilattavaksi 8 mk. 50 p:llä ristisiteessä lähetettynä.

Rakentaja ilmestyy nelitaitteisen painoarkin kokoisena kerran kuussa vähintään 15 kuvallisen erikoisliitteen seuraamana sekä runsaalla määrällä tekstikuvia.

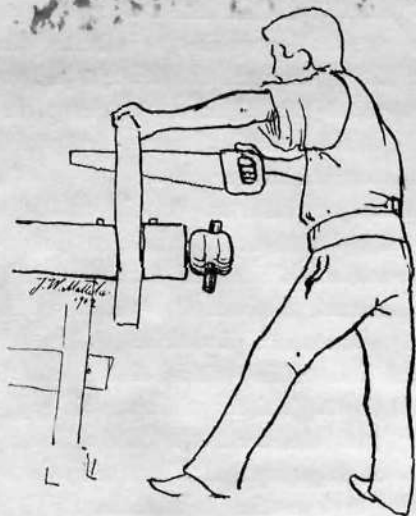
Jotkut numerot Rakentajasta tulevat kokonaan käsittelemään maalaisrakennuksia, jokunen työvän asuntoja, yhden perheen asuntoja y. m.

Toimituksesta tulevat erityisesti huolehtimaan seuraavat henkilöt: Kustaa Asp, Yrjö Blomstedt, Verner von Essen, Birger Federley, Kauno Kallio, Armas Lindgrén, Alexander Nyström, Usko Nyström, Vilho Penttilä, Albert Petrelius, Victor Sucksdorff, Magnus Schjerfbeck, Eliel Saarinen, Lars Sonck, Wald. Wilenius y. m. Toimittaminen on järjestetty niin että useat tässä mainituista henkilöistä toimittavat toisten avustamina omat vissit numeronsa.

Rakentajan ensi numero ilmestyy maaliskuun alkupäivinä 5,000 kpl. painoksena ja sitä silloin jaellaan laajalti näytenumeronä.

Ilmoittajille siis erittäin edullinen.

OSOITE: Suomen Teollisuuslehden Rakentaja, Helsinki.

R. E. Westerlund

Pianomakasiini

Helsinki, P. Esplanaadink.

Puhel. 681 * 7 * Puhel. 681

 Suurin Eikoisliike maassamme

Maaailman etevimpien tehtaitten jälleenmyyjä, joista mainittakoon
Steinway & Sohn, Schiedmayer, Rud. Ibach Sohn y m. y m.

UUTIS- JA NEUVO-OSASTO.

LOUIS SPARREN PUUSEPÄNTEHDAS PORVOOSSA on jo jonkun aikaa ollut käynnissä ja valmistettane siellä parillaan sisustuksia kreivi J. Tolstojn huvilaan lähellä Viipuria. Kreivi Tolstoj, Pietarin taideakademian varapresidentti, kuuluu olevan suomalaisen taiteen lämmin ystävä.

Kreivi Sparren tehdasliike on oikeastaan kooperatiivinen, sillä osa työväestä on myöskin osakkaina liikkeessä ja siis nauttii siitä johtuvaa voittoisuuttakin. Kaikkiaan on työssä tätä nykyä 6 miestä. Toistaiseksi tehdään kaikki työ käsin, enimmäkseen kreivi Sparren omien piirustusten mukaan. Paitsi edellä mainittua huvilasisustusta on liikkeelle tullut useampia tilauksia!

Liikettä perustaessaan on kreivi Sparre pitänyt silmämääränään ja ihanneaatteenaan saada oma suhteensa työväkeen rakennetuksi ystävälliselle ja veljelliselle pohjalle. Yksin neuvoin työmiestensä kanssa on hän työajan jaossa tehnyt semmoisen parannuksen että työväellä olisi osa ainakin yhdestä arkipäivästä vapaana, pitäen semmoista vapautta työmiehelle sekä hyödyllisenä että terveellisenä, koska tämä siten voi täydellisemmin ja häiritsemättä käyttää sunnuntain lepopäiväkseen. Tämä käy päinsä siten että tavalliseen työaikaan lisätään päivittäin 1/2 tuntia ja lauantaina tehdään työtä 2:een asti. Liike ei täten menetä mitään työajastaan ja työmiehelle tämä pieni jokapäiväinen aikalisäys on tuskin tuntuva, hän kun voittaa siten 1/2 vapaapäivää.

Arkitehtuuri- . . .

ja käytännöllinen

Rakennustoimisto

*** Usko Nyström ***

Petrelius *** Penttilä

** Helsingissä **

Eänsi Rantakatu 12 • Puhelin 20 11

Suomen Käsiyön Ystävät

Unionink. 23 (kauppatorin kulmassa)

Telef. 22 20.

Toimittaa kaikenlaisia koruompelu- ja ku-
tomatöitä ja antaa opetusta gobeliini-,
kuva- ynnä muissa kutomistavoissa.

Osakeyhtiö
Ruoholahden
— **Kaakelitehdas** *—*
— **Helsingissä.** *—*

Valmistaa ja myy kaakeliunia mitä moninaisinta lajia. — Joukko uusia mallia, joita ovat piirtäneet useimmat

suomalaiset arkkitehdit.

Kuvallisia hintaluetteloja pyydetäissä.

Konttori Ruoholahdenk. 26 — Puhelin 162.

— Tehdas ja Varasto Ruoholahdenkatu 21. —

**Rakennustakeita,
 Huonekalutakeita,
 Työkoneita,
 Oyjä ja**

**Kuivia ja öljyllä hierottuja
 Värejä,
 Lakkavernissoja y. m.
 halvimpiin hintoihin**

J. NYMÄN'illa.

Wiipurin Tapettikauppa

Aleksanterink. 50 * Helsingissä.

V. Nyholmin Tapettitehtaan (Viipurissa)

Tapettien ja reunusten

— yleisesti parhaimmiksi tunnustettujen kotimaisten tuotteitten — yksinmyyjä.

Erittäin hienoja muodikkaita ranskalaisia ja englantilaisia

Tapettia ja Friisejä

halvimpiin hintoihin.

Linoleumimattoja & Rulla-akuttimia uusia ja kauniita kuoseja.

Kattorosetteja, Pinkopahvia ja -paperia. Näytteitä ilmaiseksi.

PALKINTOKILPAILU. Suomen Yleinen käsateollisuusyhdistys kehotti joku aika sitten maamme arkkitehtejä ja huonekalutaiteilijoita kilpailuun luonnospirustusten laatimisessa kalustoa varten yksinkertaiseen arkihuoneeseen.

Määräajan kuluessa jätettiin kaikkiaan 27 kilpapiirustusta. Ensimmäisen palkinnon ansainneeksi niistä harkitsivat palkintotuomarit nimimerkillä „Den 5 februari“, varustetut piirustukset, joiden tekijäksi huomattiin arkkitehti Hj. Åberg Jyväskylästä. Toisen palkinnon sai „Vigvam“, jota nimimerkkiä arkkitehti E. Saarinen oli käyttänyt. Hra Saarisen piirustukset myönnettiin taiteellisimmiksi ja kauniimmiksi, mutta Åbergin piirustukset kauneuden ohessa paremmin kilpailun ehtojen ja tarkoituksen mukaisiksi. Palkintotuomarit aikovat sitä paitsi esittää lunastettavaksi haksi näiden jälkeen parasta luonnosta.

Palkitut ja lunastettavat luonnokset pantanee näytteille. — Palkinnot olivat 350 ja 250 mk.

Palkintotuomareina ovat olleet: nti A. Furuhjelm, arkkitehdit W. Aspelin. M.

LUETTELO

Taidekirjallisuudesta, jota löytyy allekirjoittaneen kirjakaupassa.

I. TAIDEHISTORIA.

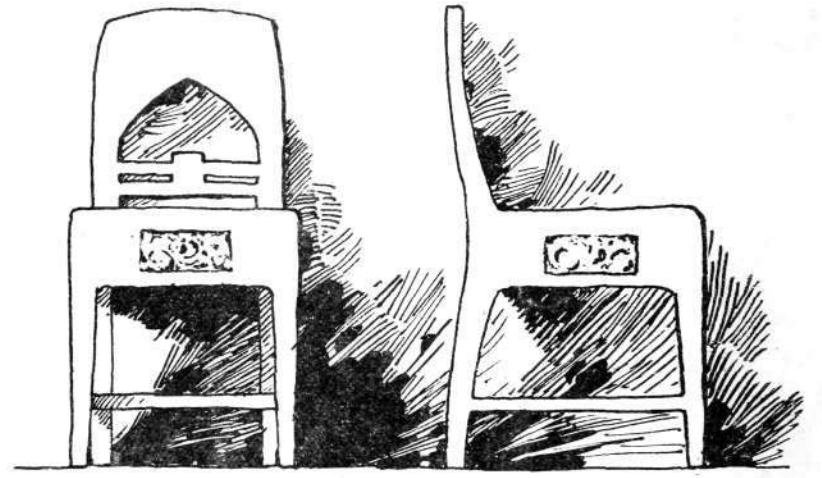
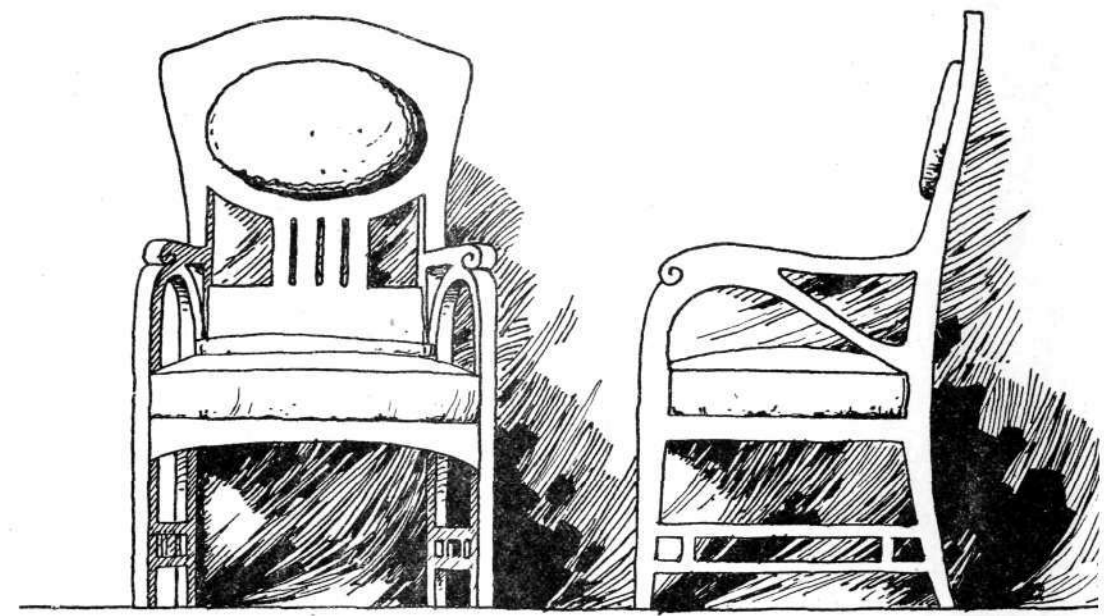
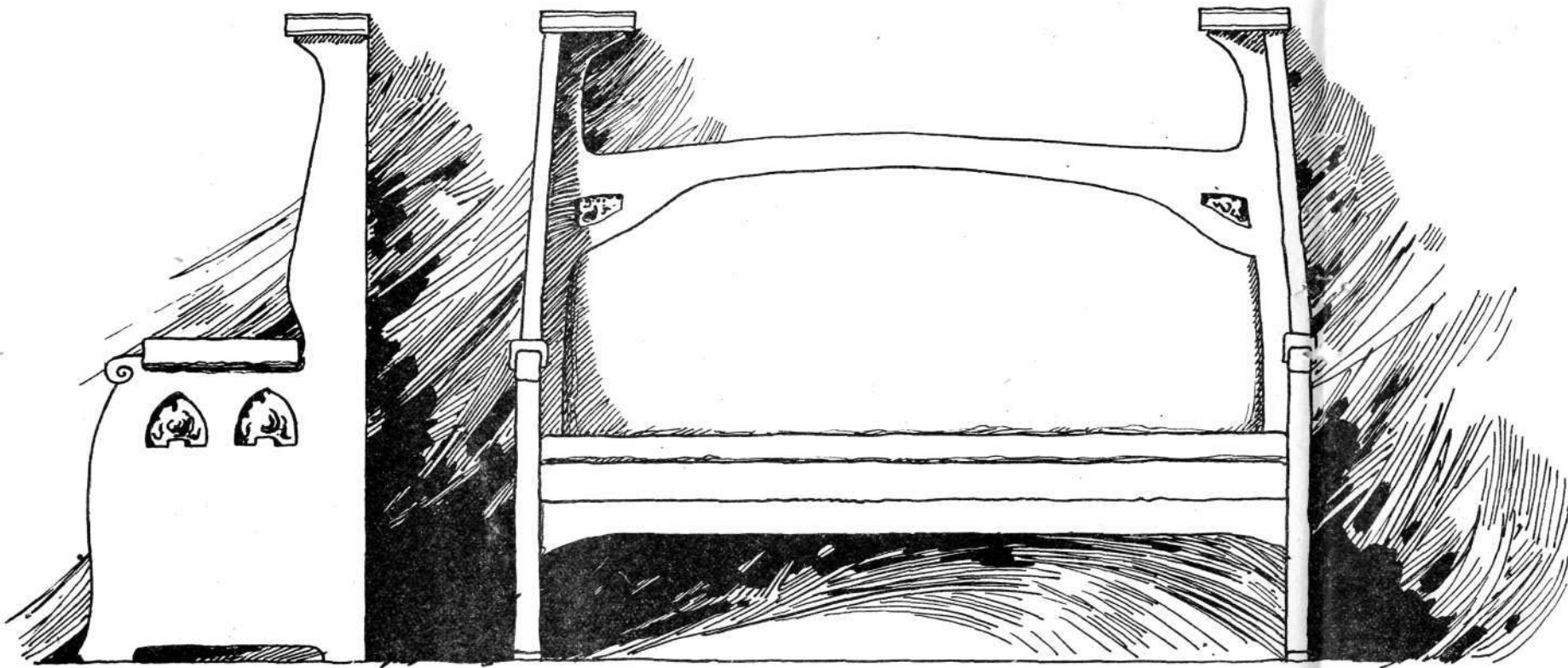
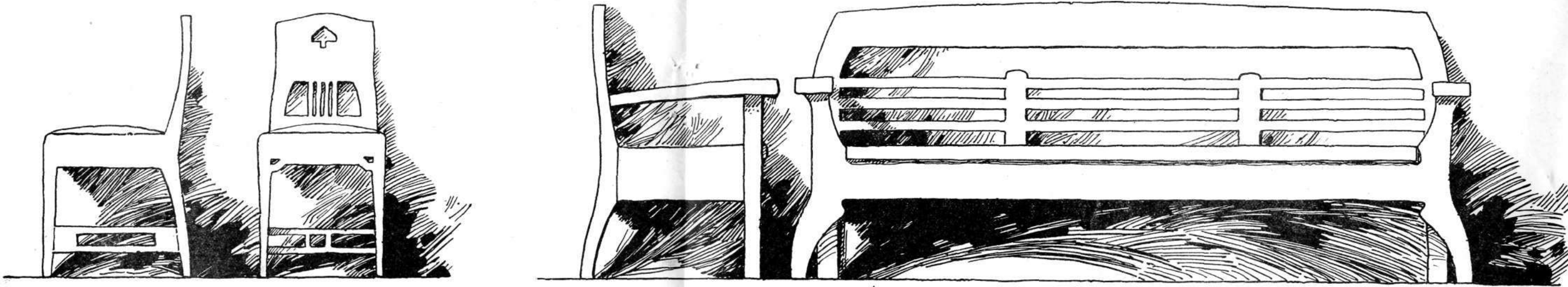
- GURLITT, C., Geschichte der Kunst I—II, 64: 80.
 HIRN, YRJÖ, Origius of Art, 15: —
 KIMMICH, K., Stil und Stilvergeklichung, 2: 70.
 KNACKFÜSS-ZIMMERMANN, Allgemeine Kunst geschichte I—II, 29: 70.
 KNÖTEL, PAUL, Illustrierte Kunstgeschichte, 8: 80.
 KOBELL, L., König Ludwig II und die Kunst, 27: —
 LANGE, K., Das Wesen der Kunst, 20: 25.
 LÜBKE-SEMRAU, Die Kunst des Alterthums, 8: 40.
 LÜBKE-SEMRAU, Die Kunst des mitkelalters, 10: 80.
 LÜBKE-SEMRAU, Die Kunst der Renaissance, 8: 10.
 MÜLHER, R., Geschichte der malerei (Kompendium), 5: 50.
 ROSENBERG, ADOLF, Handbuch der Kunstgeschichte, 16: 20.
 SCHULTZE, NAUMBURG, Kunst und Kunstpflege, 2: 70.
 DE LA SIZERAUNE, R., Die Zeitgenössische englische malerei, 13: 50.
 SPEMANN, Goldenes Buch d. Kunst, 8: 10.
 SPRINGER, A., Handbuch der Kunstgeschichte I—IV, 36: 45.
 WICKENHAGEN, E., Leitfaden für den Unterricht in den Kunstgeschichte, 5: 10.
 WÖLFFLIN, H., Die Klassische Kunst, 13: 50.
 WOERMANN, K., Geschichte d. Kunst I, 22: 95.

Akateeminen Kirjakauppa,

Helsinki.

KOTTIAIDE I.

KOTITAIDE N:o I.
 HELMIKU 1902. ❧ ❧ ❧
 KAKSOIS-ERIKOISLIITE I ja II.

Kaksi sohvaa, toinen osaksi nahalla päällystetty; nojatuoli, osaksi nahalla päällystetty ja kaksi tavallista tuolia

Wiipurin Kansallispankin konttoria varten valmistanut Hietalahden Osakeyhtiö
 Arkkitehdintoyhmä Usko Nyström-Petelius-Penttilän piirustusten mukaan

Schjerfbeck ja E. Sonck, taiteilijat A. Edelfelt, V. Blomstedt ja kuvanveistäjä J. Friedl.

SUOMEN TAIDEYHDISTYKSEN PIIRUSTUSKOULUT. Suomen taideyhdistyksen Helsingissä ja Turussa olevain piirustuskoulujen kannattamiseksi myönnetty määräraha on v:sta 1903 alkaen korotettu 17,200 mkasta 18,850 mkaan; sitä paitsi on yhdistykselle tänä vuodeksi samaa tarkoitusta varten myönnetty 1,623 mk.

SUOMEN TAIDEYHDISTYKSELLE on yhdistyksen varoissa syntyneen vajauksen täyttämiseksi myönnetty 599 mkan 29 pennin ylimäär. määräraha.

Etsaustaidon opettajan palkkaamista varten on Suomen taideyhdistykselle myönnetty 1,000 mk.

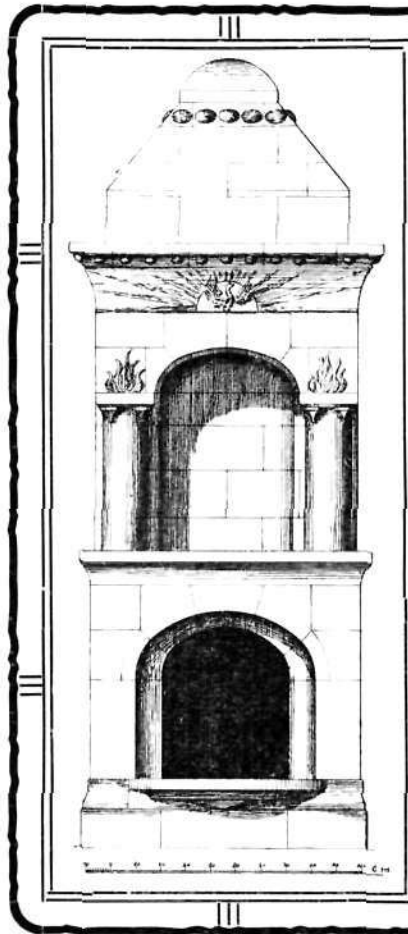
KÄSI- JA KOTITEOLLISUUTTA on Sii kajoella olemassa vielä jommoissakin määrässä, ja näyttää se viime aikoina virkistyneenkin. Varsinaista ammattiteollisuutta ei tosin paikkakunnalla monipuolisemmin harjoiteta; erinomaisen aistikaasti valmistetut juurityöt kuitenkin sitäkin jokseenkin huomattavasti edustavat, ne kun laadultaan lienevät ensimmäisiä maassamme; mutta kotitarve-teollisuutta omiksi tarpeiksi huomaa monessa kodissa varsinkin talollisten ja torpparien keskuudessa ilahuttavassakin määrässä pyritävän harrastamaan. Mikään harvinainen ilmiö ei ole, että talon isäntä itse pysyy miltei kaikkiin taloudessa tarvittaviin

Polttakaa ainoastaan alkuperäisiä
„Isänmaa“
paperrossia, jotka valmistetaan hienosta Turkin tupakasta. Hinta ainoastann 25 p. laatikko.

Tupakkatehdas „Fennia“
— Helsingissä. —
Telef. 26 64.

☞ Karttakaa Viipurilaista jäljennöstä.

KOTITAIDE I.

Arabian Tehdas

suosittaa Pariisin maailman-näyttelyssä v. 1900

* **kultametalilla** ☞
☞ ☞ **palkittuja** *
kaakeli- ja takkauunia. * *

Suuri valikoima mallia
löytyy varastossa ja uusia
tehdään tilausten ja h:rojen
Arkkitehtien piirustusten mu-
kaan.

Selkeää hyvin kuivaavaa

VÄRNISSAA

TIKKURILAN ÖLJYTEHTASTA
SCHILDT & HALLBERG * HELSINKI.

V. W. HOLMBERG

Ludvigink. 5 * HELSINKI * Puhelin 21 21

Kuvallisia hintaluetteloja
ilmaiseksi.

Tekee kaikenlaisia hienompia käsintaottuja, painettuja, puristettuja sekä valettuja metalliteoksia kuten

Rakennuskoristeita ja Huonekalujen silotuksia, Uunin ovia, Saranoita, Kahvoja y. m. kuparista, messingistä ja raudasta

Kansallispuke- ja Teatteri-koristeita, Haarniskoja, Kypäriä, Kilpiä y. m. metalli levyteollisuuden alaan kuuluvia töitä.

☞ Viitaten 27-vuotiseen ammattikokemukseen ja hyvin varusteltuihin työaseihin toivon voivani tyydyttää suurimpiakin vaatimuksia alallani.

HUOM.! Varastosta kuparisia ja läkkisiä keitto- ja talousastioita halvimmalla.

III

HUOMATTAVIA TEOKSIA! *

Schvindt, Theodor. SUOMALAISIA KORISTEITA. I Ompelukoristeita. 1895. Hinta korukansiin sidottuna 20: —, vihkoina (10 vihkoa) 17: 50. Näihin vihkoihin yhdessä on saatavana irton. *korukannet* taikka *salkkukannet*, edellisten hinta 2: 50, jälkimäisten 4: —. *Yksityisten vihkojen* hinta on 2: —.

Teos sisältää kaikkiaan 468 mustapainoista ompelukoristetta ja 194 värillistä kuosia.

„Jotta tässä teoksessa esiin tuotuja värillisiä ompelukuoseja helposti voitaisiin nykyaikanaakin käyttää malleina koru-ompeluksessa, on kuosit painettu ruutuiselle pohjalle ja piirustettu niin, että nähtäisiin, miten mahdollista, jokainen pistos (säie); lisäksi on lankojen valintaa varten painettu kunkin kuosilehden alilaitaan värinäyte“.

Lübke, Vilhelm. TAITEEN HISTORIA PÄÄPIIRTEISSÄÄN. Suomentanut *Kaarlo Forsman.* 1889—1893. Hinta sidottuna kahteen osaan 20: —.

Teos on suomenkielellä ensimmäinen laatuaan ja runsaasti kuvilla varustettu. Siihen kuuluu kaikkiaan noin 800 kuvaa.

Aspelin, Eliel. SUOMALAISEN TAITEEN HISTORIA PÄÄPIIRTEISSÄÄN. Varustettu 41 kuvalla. 1891. Hinta sidottuna 3: —, sidottuna vaatekansiin 4: —.

„Suomalaisen taiten historia“ on painettu samanlaiseen asuun ja kokoon kuin Lübken Taiteenhistoria ja katsottava mainitun teoksen jatkoksi, vaikka sitä myydään erikseen.

Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

T. JÄRVELÄISEN

Pyytäkää aina hintaluetteloita!

Kalustot y. m. valmistaa Hietalahden Höyrynikkaritehdas.

laatimia **uusia mallikokoelmia, mallipiirustuksia, työkalustoja, sorkkoneita ja höyläpenkkiä** käsityönopeustusta varten saadaan tilata joko kokoelmain laajalta **itseltään** tai **akateemisen kirjakaupan** sekä **Kansanopettajain osakeyhtiön Walistuksen** kautta.

HENRIK EKBOM

Fabianink. 28. — Puhelin 10 99.

Verhoilija ja Koristelijä

Höyryhuonekalutehdas

Iso varasto valmista työtä.

Tilaukset suoritetaan hyvin ja pian.

Huokeat hinnat!

K. LINDROTH'in

Koriste- ja Rakennustakeitten-

tehdas Helsinki T. 24 95

Korkeavuorenkatu N:o 6.

Valmistaa takorautatarpeita, niinkuin **kattokoristeita, porraskäytävä- ja veranda-aitoja, porttia, palotikapuita** sekä kaikkia Esen luokan sepänliikkeeseen kuuluvia töitä esim. **Takorautaisia hautaaitoja ja ristiä, puutarhaaitoja, kynttiläkruunuja y. m.**

töihin, omaapa moni lisäksi melkoista ammattitaitoaakin. Parempiakin puutöitä, kuten huonekaluja, ajorekiä, kärryjä y. m. usein melkoisen aistikkaitakin, pystyy usea valmistamaan, puhumattakaan vähäisemmistä taloudessa tarvittavista esineistä, kuten puuastioista y. m., joita vielä hyvinkin monessa torpassa ja talossa talvisaikoina näytään valmistavan. Naisväen käsiteollisuutta niinkään harjoitetaan jokseenkin yleisesti ja ammattitaitoa on siinäkin nähdä siellä ja täällä olemassa.

Sitä valitettavampaa on, ettei käsiteollisuuden harrastusta ja taitoa itsellisissä ja varsinkaan palkkaväessä tapaa juuri ni-meksikään paikkakunnalla. Harvat lie-nevät näistä edes niinkään käteviä, että pystyisivät vaatimattomimpiakaan kotitarpeisiin kuuluvia esineitä tai tarpeita valmistamaan.

Asiain näin ollen, ja että paikallinen kotiteollisuus saataisiin yleisemmäksi, onkin yksityisissä piireissä jonkun aikaa ollut puhetta sanotun taidon viritämiseksi panna toimeen paikallinen käsiteollisuusnäyttely, mikä pidettäisiin jonakin niin sopivana aikana, että kullakin olisi aikaa ja tilaisuutta edeltäpäin valmistaa niitä esineitä, joita kukin haluaisi sellaiseen

III Suomen Kultaseppä O. Y.

HELSINGISSÄ, Aleksanterink. 15.

Suurin ja parhaiten lajiteltu varasto **kihla-, vihkimä- ja korusormuksia y. m. kulta-, hopea- ja uushopea-esineitä** huokeimpiin hintoihin.

HUOM! Ainoa erikoisala Suomessa **Myymälöitä löytyy, Tampereella: Kauppak. 8. Turussa: Aurakatu 12.**

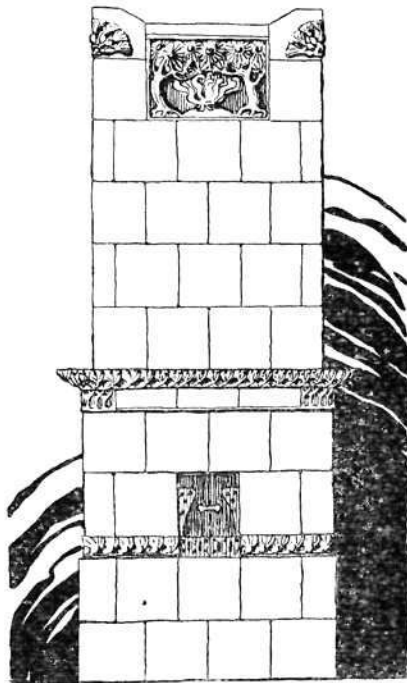

KOTITAIDE I.

tilaisuuteen lähettää. Ja erittäin sopiva tilaisuus tällaisen näyttelyn toimeenpanemiseksi olisi sen juurikasvi-näyttelyn yhteydessä, minkä maalaisseura ensi syksynä on aikonut toimeen panna ja jota varten se läänin talousseuralta on apua saanut, kertoo U. S.

KÄYTÄNNÖLLINEN KEINO MUUREISSA OLEVAN KOSTEUDEN MÄÄRÄÄMISEKSI. Tämä keino perustuu siihen, että absoluutti alkoholi tullessaan yhteyteen muuriruukin kanssa, sitoo itseensä kaiken veden. Alkoholin omistaman veden saattaa sitte areomeetterillä mitata ja niinmuodoin laskea muurin kosteusmäärän. Tämän määräyksen voi nopeasti toimittaa eräällä J. Greiner'in (Münchenissä) valmistamalla aparaatilla. Siihen kuuluu lasipullo, jossa ruukki puistellaan alkoholilla, mittapullo, kaksi alkoholomeetteriä lasisylinterineen ja lasiratti. Puisteluastiaan pannaan 20 grammaa tutkittavaa ruukkia, johon lisätään mittapullon avulla 100 grammaa väkevää alkoholia. Sen jälkeen puistellaan pulloa vahvasti 5 minuuttia. Tämän tapahduttua siivilöidään alkoholi toiseen areomeeterisylinteriin; toiseen pannaan käytettyä alkoholia, ja molempien alkoholien väkyyvyys mitataan tavallisella tavalla. Areomeetterien skaalat ovat niin laitetut, että muurin kosteuden prosentissa näkee suorastaan kun ottaa huomioon molempien areomeetterien uppoomisen eroituksen.

RIKKONAISTEN MARMOORILEVYJEN KITTAAMINEN. Rikkonaisen marmoorilevyn kittaamiseen on seuraava menettely suositeltava: Annetaan 1 kg. maitoa johon on sekoitettu viinietikkaa juosta. Sitte otetaan eroittunut juustoaine siitä ja kaadetaan 4 tai 5 munan valkuaisista sekaan jonka jälkeen seosta vispilöidään hyvin.

Turun Kaakelitehdas

Näyttely-Varasto **Helsingissä**
Iso Roopertinkatu 25.

Myy halvalla aivan uusi mallisia kotimaisten arkkitehtien piirustusten mukaan valmistettuja uunia sekä saleja ja ruokasaleja että jokapäiväishuoneita varten.

Hienompia takeita:

huonekalusilofuksia, kaakeliuuni-ovia sekä muuta samantapaista huonesisustusta tehdään piirustusten mukaan raudasta ja kuparista suurimmalla tarkkuudella.

GRAHN'in Tehdas-Osakeyhtiö

Annank. 4, * Helsinki, * Puhelin 13 86.

OSAKEYHTIÖ AGROS

HELSINKI.

Nahka-
Balata-
Kameelinkarva-
Puuvilla-
Öljyjä ja voiteluaineita.

HIHNOJA.

Tivisteita y. m. y. m.

OSAKEYHTIÖ AGROS

HELSINKI.

Konetarpeita

Konetarpeita

JOHN ERICSSONIN

Huonekaluliike, Puuseppä- & Verhoilijatehdas

Nikolaank. 15. Puhel. 2536.

Valmistaa huonekaluja ja huonesisustuksia; Korjaa vanhoja sekä anttiikkisia huonekaluja. Valmistaa matrasseja ja päällystää huonekaluja.

Varasto alkuperäisiä huonekaluja.

Laatii piirustuksia ammattialaansa kuuluville töille.

G. W. SOHLBERG

Liike perustettu 1876. • HELSINKI • Liike perustettu 1876.

Läkki- ja Peltiteosten tehdas.

Valmistetaan kaiken muotoisia messinki, vaski, sinkki, y. m. levyistä **TAIDEHELOITUKSIA, KORISTEITA, ORNAMENTTEJÄ** piirustusten mukaan mitä huolellisimmin, **RAKENNUS** sekä **KORISTETAKEITA** ynnä niiden sinkkausta.

Varastossa on valmiina: **KYLPYAMMEITA** sinkki- ja rautapellistä, **PALORUISKUJA** montaa eri kokoa, Andersson'in patentteerattuja **ILMA-VENTTIILEJÄ** y. m. y. m.

Hintaluetteloja lähetetään pyynnöstä sekä kustannusarvioita.

Työ hyvä.

Hinnat kohtuulliset.

Viktor Lång'in Lasinetsaus-, Kyltti- ja Koristemaalaukliike

D. Esplanaadinkatu 37

Tel. 2033.

Toimittaa kaikin puolin ensiluokkaista työtä niin hyvin lasinetsauksessa kuin kylttimaalauksessa ja koristeissa. Hinnoissa mahdotonta kenenkään kilpailla.

Tämän tehtyä sekoitetaan siihen hienoksi jauhettua, poltettua kalkkia ja seosta sotetaan siksi kunnnes siitä syntyy taikinan tapainen huttu, jolla sivellään kostutetut muotopaikat; sen jälkeen puristetaan kap paleet yhteen.

*

KOSTEUDEN-MUUTOSTEN VAIKUTUS ERI PUULAJEIHIN. Allaoleva taulu pitää paikkansa ellei lämmön vaihdokset ole suuremmat kuin ne, jotka tavallisissa asuinrakennuksissamme tapahtuvat, siis korkeintaan 30° C. Taulu osoittaa kosteudenmuutosten vaikuttaman paisumisen tai kutistumisen millimetreissä metriä kohden sekä pitkittäiseen että poikittaiseen suuntaan.

Puulajit.	Muutokset metriä kohden lasketut millimetreissä.	
	Kuitujen poikisuuntaan.	Kuitujen pituussuuntaan.
Vaahtera	65,9	0,7
Omenapuu	73,9	1,1
Koivu	93	2,2
Päärinäpuu	127	2,3
Puksipuu	102	0,3
Seeteri	33,8	0,2
Epenholtsi	40,7	0,1
Tammi	75,5	4,0
Leppä	50,7	3,7
Saarni	65,6	8,2
Mänty	61,8	0,8
Honka	57,2	1,2
Kirsikkapuu	69,5	1,1
Lehmus	115,0	2,1
Lehtikuusi	63,2	0,7
Mahonkipuu	17,9	1,1
Pähkinäpuu	62,5	2,2
Poppeli	64	1,2
Luumupuu	52,2	0,3
Pokholtsi	75,0	6,2
Punapyökki	80,6	2,0
Kuusi	67,2	1,2
Jalava	62,2	1,1
Paju	73,1	0,7
Valkopyökki	109	4,0

A. Holsti

Helsinki, Uudenmaankatu 18

Telefoni 767

Takomatehdas

Erikaisliike rakennustarpeita varten, kuten porras- ja balkonkikaiteita, rautaporttia, rautakoristeita

y. m., y. m.

Näistä numeroista näkee helposti (Allg. Tischler = 35) kuinka vaarallisia jännityksiä saattaa syntyä, jos esim. liimaa pitkittäistä puuta poikittaisen päälle.

*

LINOOLEUMIKITTIÄ. Linooleumi kiinnitetään lattiaan monenlaisilla kiteillä. Toiset käyttävät hartsiliuvoksia, toiset taas liimaliuvoksia, joihin on lisätty tärpättiä tai kuivuvia öljyjä. Erästä hyvää kittiä saadaan kun 75 osaa häränverta sekoitetaan 100:n osaan jauhonmuotoiseksi sammutettuun kalkkiin ja siihen lisätään 2 osaa hienonnettua alunaa.

*

PUUN VÄRJAAMINEN ANILIINIVÄRILLÄ. Antaakseen puuesineille vanhan ulkomuodon, on eräs saksalainen ammattimies G. A. Schoen koettanut useita keinoja, joista tässä mainitsemme seuraavat:

Hieromalla puun sisään aniliiniöljyä viihtä puun väri mahongipuuhun, vaikka väri jäi pintapuoliseksi. Sitävastoin sai puu heti tummemman värin, joka muistutti

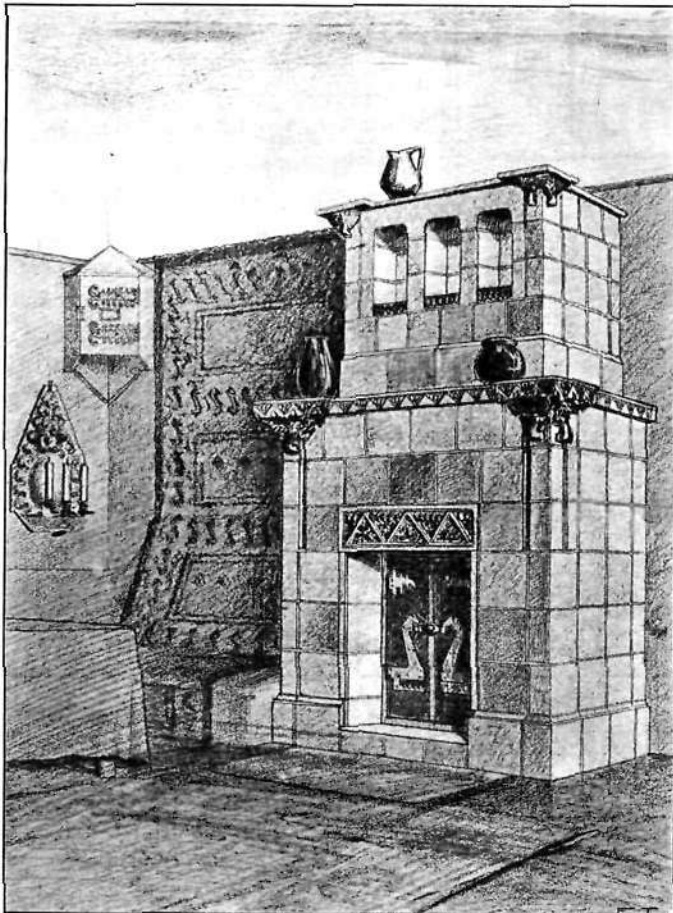
HIETALAHDEN
OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

Valmistaa kaikkia rakennuksiin tarvittavia **puusepäntöitä, tammi-par-kettia, kouluhuonekaluja, voimistelutelineitä ja veisto-työkaluja.**

Myy kaiken laatuista **höylättyä ja höyläämätöntä ainespuuta, jalom-pia puulajeja ja faneereja** y. m.

Sitäpaitsi valmistaa tehdas **huonekaluja**, yksinkertaisimmista hienoimpiin, ja laatii tehtaan omassa piirustuskonttorissa, **alkuperäisiä eli origi-naalipiirustuksia** niinhin yksityisiä huonekaluja kuin täydellisistä sisustuksista **huonekaluvalmistusta** ja **huoneiden sisustusta** y. m. s. varten erityisesti palkattu arkkitehti ja spesia-listi. **Kustannusarvioita** pyynnöstä **maksutta.**

1:sen luok. **verhoilija** ja **koristelutehdas** paikkakunnalla, jossa myöskin pide-tään kaupan fjerra Boijen erinomaisen hienoja itämaalaisia mattoja.

Wilh. Andstén'in Tehdas-Osakeyhtiö

perustettu 1842.

Tehdas on vieläkin lisännyt jo ennestään suuremmosta monityylisten kaakeliuuniensa näyttelyvarastoa suurella joukolla somia ja mitä muotikkaimpia, uusaikaisimpia malleja, joihin piirustuksia ovat tehneet maamme etevimmät taiteilijat ja arkkitehdit. Rakentavaa yleisöä pyydetään muistamaan käydä näyttelyhuoneustoissamme tehtaalla.

- Raitiovaunut seisattuvat juuri portilla.*
- Tilauksia suoritetaan nopeaan.*
- Hinnat kohtuulliset.*
- Kustannusarvioita pyynnöstä.*

Wilh. Andstén'in Tehdas-Osakeyhtiö.

M. F. Hättinen Helsinki, Suomi.

Telefooni 1331.

Kupari- ja Peltisepänliike

Varasto

KUPARIASTIOITA,
PALORUISKUJA
kirkkoja, kyläkuntia ja
kartanoita varten.

Rakennusalaan kuuluvaa metallikoristetyötä suorit. kaikkea laatua.

PELTIUUNIA,
KATON PEITTÄMISTÄ,
LUKON KORJAUSTA,
AVAIMIA ja TINASTA
halpoihin hintoihin.

Uusi Rullakartiini- tehdas

Helsingissä Yrjönkatu 10
* Telef. 1279. *

Myy halvimmalla parhaita
Rullakartiineja.

Pyytää hintaluetteloja.
Jälleenmyyjille alennusta.

Alex. F. Lindberg

Kirjekotelotehdas & Kirjapaino

Helsinki - - - Aleksanterinkatu 48.

Halvat hinnat.

Hyvä työ.

KUNNIA LAHJOJA,

palkintopokaaleja ynnä mitalleja joita myös valmistetaan tilauksen mukaan. — Kaikkelaista pöytähopeata, maustin- ja kahviserviisejä. — Kaikki huokeanhintaista mutta oivallista laatua. — Hopeoitustöitä toimitetaan parhaiten

Kultaseppä FERD. TIMPERIN luona

Aleksanterinkatu 7.

vanhaa tammen väriä, kun se ensin kastu-
tettiin aniliinisuo- la linoksella — rikkihap-
poisella aniliinilla — ja sen jälkeen syö-
vällä natrioonilla. Samaan tulokseen tul-
tiin pähkinä ja lummupuun kanssa. Syöpä
natrioni teki jo yksikseen melkeen saman
vaikutuksen, mutta ei kuitenkaan antanut
niin hyvää tulosta kuin käyttämällä ani-
liinisuo- laa. Schoen koetti vielä värjätä
puuta mustaksi käyttämällä vuoron perään
aniliinisuo- laa, kaaliumidikromaattia ja syö-
pää natrionia, jolloin puu kunkin menet-
telyn jälkeen sai kuivaa; tällainen värjäys
tulee hyvin tasaiseksi. Menettely onnistui
kaikkia puulajia käyttämällä, joita koetel-
tiin, nimittäin tärkeimmät kotimaiset ja
muutamat ulkomaiset puulajit. Mainittuja
värjäysmenettelytapoja voidaan nopeasti ja
helposti käyttää ja ovat ne hyvin halpoja.

RUOSTEPILKKUJEN POISTAMINEN
NIKLATUISTA ESINEISTÄ. Poistaak-
seen ruostepilkkuja niklatuista esineistä
sivellään ne sakealla öljyllä ja jonkun päi-
vän kuluttua kihnutetaan ne vaatekappa-
leella, joka on kostutettu salmiakkispriissä.
Jospa vielä pilkkuja jäisi jällelle, niin kostu-
tetaan ne laimealla suolahapolla ja kiillo-
tetaan sitten hienoimmalla trippelillä.

MESSINKI KAPPALEITTEN KIH-
NITTÄMINEN lasiin tai majolikkaan (ku-
ten lampuissa on usein tarpeellista) kitillä,
joka kestää petroleumin vaikutusta, toimi-
tetaan seuraavasti: 7,5 osaa syöpää nat-
rionia 37 osaa vettä ja 22,5 osaa kolo-
foniumia keitetään yhdessä, kunnes kolo-
foniumi on tykkönään liuvonnut. Tähän
lisätään 33 osaa kipsiä, jonka jälkeen
seosta hyvin hämmennetään ja on kitti
siten valmis. Täten saatu kitti vaatii 30—
40 minuttin kovettumisajan.

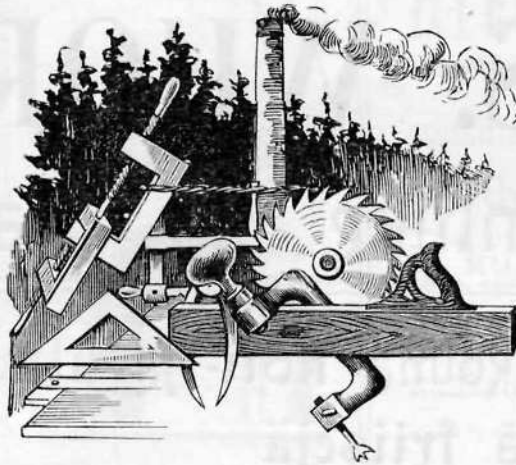
LEPÄN VÄRJÄYS. Jos tahtoo kiillot-
taa lepästä tehtyjä esineitä pähkinäpuun-
kaltaiseksi, niin on ensin tarpeen sivellä

nämät tärkkelys liisterillä, jota saadaan liottamalla tunnin ajan tärkkelystä kylmässä vedessä ja kaatamalla sitte huolellisesti hämmentäen niin paljon kuuma vettä lisää, että syntyy paksu puuro. Liisterisivellyksen kuivuttua, hangataan esiin pintaa öljyllä tai talilla ja hohkavivellä ynnä vähäisellä määrällä polityyriä. Siten on muodostunut poleeraukselle kiinteä alusta ja voidaan se tämän jälkeen kiilloittaa polityyrillä, johon saadakse sitä tumman pähkinäpuun kaltaiseksi lisätään vaalean tai tumman-ruskeata aniliiniväriä sekä hiukan punasta aniliiniväriä. Aniliinivärin määrä riippuu halutusta tummuudesta.

Verner v. Eesen.

Helsingin Puuseppätehdas- Osakeyhtiö

HELSINGISSÄ.
Lastenkodink. 5.
Sähköosoite: Puuseppä.
Telefoni 1353.

Valmistaa
huonekaluja,
Konttoorin-,
Kirkkojen-,
Puotien- y. m.
sisustuksia.
Ikkunoita, Ovia, Parketti-
lattioita sekä kaikkia
puu- ja nikkarialalla
kuuluvia töitä. — —

Helsingin Uusi Tapettiliike

— — — Unioninkatu 32 — — —

Alituinen varasto uusimpia ja muodikkaimpia palkittuja tehdastuotteita.
Kotimaisia ja ulkomaisia Tapettia ja Reunuksia, Kattorosetteja,
Pinkopaperia eri väristä, Pinkopahvia, Lumpupahvia,
Linoleumia, Rullaakuttimia, Vahakankaita y. m.
Suuremmissa ostoksissa annetaan alennusta.
Jälleenmyyjät saavat tehdasalennusta.

Tapettia ja reunuksia Suurin varasto muodikkaita mallia.

Linoleumia. Lumpu- ja Pinkkopaperia y. m.
Väriä ja Vernissoja, Siveltimiä y. m.

edullisimmin ja huokeimmin myy

Sanduddin Tapettitehtaan Osakeyhtiö

Grönqvistin talossa.

Helsingin Lasihioimo

suorittaa

Koriste- ja Himmeäksi tahkouksia

Peili-, Ikkuna- ja Ovilasia, Ikkunavarjostimia y. m.

HELSINGIN LASIHJOMO

Dunavuorenkatu
N:o 14.

Kuvitettuja kataloogia ja hintaluetteloja toimitetaan pyynnöstä.

S. WUORIO

Maalarinliike * ja * Tapettikauppa

Suurin valikoima koti- ja ulkomaan tapetteja
sekä friisejä

Linekrusta ja Anaglypta tapetteja korkoku-
villa paneeleja y. m. varten

Linoleumi-mattoja yksivärisiä sekä useissa
eri kuoseissa

Kattorusetteja

Kultalistoja y. m.

Atelieri ja
Työhuoneet

maalau- ja koriste-
toita varten.

Kyltti-
Maalausta,
Lasin-
Syövytystä
sekä

Lyijy-Lasi-
Maalauksia.

Kipsikoristeita

valmistetaan va-
paalla kädellä.

Stucco lustro
Sgraffito
al fresco.